EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.6.2016
COM(2016) 372 final

2016/0173 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se některé členské státy opravňují, aby v zájmu Evropské unie přijaly přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí z roku 1980

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Účelem Haagské úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí ze dne 25. října 1980 (dále jen „úmluva z roku 1980“), kterou do dnešního dne ratifikovalo 93 zemí včetně všech členských států EU, je obnovit stávající stav formou bezodkladného návratu protiprávně přemístěných nebo zadržovaných dětí prostřednictvím systému spolupráce mezi ústředními orgány, které její smluvní strany určí.

Vzhledem k tomu, že zabránit únosům dětí je důležitou součástí politiky EU na podporu práv dítěte, zasazuje se Evropská unie na mezinárodní úrovni o zlepšení uplatňování úmluvy z roku 1980 a vyzývá třetí státy, aby k ní přistoupily.

Korejská republika uložila dokument o přistoupení k úmluvě z roku 1980 dne 13. prosince 2012. Úmluva vstoupila v Korejské republice v platnost dne 1. března 2013.

Ustanovení čl. 38 odst. 4 úmluvy z roku 1980 uvádí, že úmluva je účinná jen ve vztazích mezi přistupujícím státem a smluvními státy, které prohlásí, že s přistoupením souhlasí.

Vzhledem k tomu, že oblast mezinárodních únosů dětí spadá do výlučné vnější pravomoci Evropské unie, musí se rozhodnutí, zda by se na úrovni EU mělo přijmout přistoupení Korejské republiky, přijmout formou rozhodnutí Rady. Proto by členské státy měly učinit prohlášení, že přistoupení Korejské republiky v zájmu Evropské unie přijímají.

Výlučnou pravomoc EU v oblasti souhlasu s přistoupením třetího státu k úmluvě z roku 1980 ostatně potvrdil Soudní dvůr Evropské unie, který byl konzultován z podnětu Komise.

Ve svém posudku 1/13 ze dne 14. října 2014 Soudní dvůr Evropské unie potvrdil, že *souhlas s přistoupením třetího státu k Úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí uzavřené v Haagu dne 25. října 1980 spadá do výlučné pravomoci Evropské unie*.

Soudní dvůr zdůraznil zejména potřebu jednotnosti o této otázce na úrovni EU, aby se zabránilo nejednotnému uplatňování mezi členskými státy. Cílem tohoto rozhodnutí tedy je, aby úmluva z roku 1980 vstoupila v platnost mezi Korejskou republikou a všemi členskými státy EU.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Pokud jde o únosy dětí jedním z rodičů, je Haagská úmluva z roku 1980 mezinárodním protějškem nařízení Rady č. 2201/2003 (známého jako „nařízení Brusel IIa“), které je základním kamenem soudní spolupráce EU ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti[1].

Jedním z hlavních cílů nařízení je zabránit únosům dětí mezi členskými státy zavedením postupů, které zajistí bezodkladný návrat dítěte do členského státu jeho obvyklého bydliště. Za tímto účelem nařízení Brusel IIa obsahuje ve svém článku 11 postup podle Haagské úmluvy z roku 1980 a doplňuje ho vyjasněním některých jeho aspektů, zejména pokud jde o výslech dítěte, lhůtu pro vydání rozhodnutí od podání žádosti o navrácení a důvody

[1] Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 31.

nenavrácení dítěte. Zavádí rovněž ustanovení upravující protichůdná rozhodnutí o navrácení či nenavrácení vydaná v různých členských státech.

Na mezinárodní úrovni Evropská unie podporuje přistoupení třetích států k úmluvě z roku 1980, aby se její členské státy mohly opírat o společný právní rámec pro řešení případů mezinárodních únosů dětí.

Dne 21. prosince 2011 přijala Komise osm návrhů rozhodnutí Rady s cílem schválit přistoupení osmi třetích zemí k Haagské úmluvě z roku 1980 o mezinárodních únosech dětí (Maroka, Singapuru, Ruské federace, Albánie, Andorry, Seychel, Gabonu a Arménie)[2].

Od června do prosince 2015 Rada Evropské unie přijala sedm rozhodnutí, která vycházejí z výše uvedených návrhů[3].

Tento návrh zohledňuje třetí zemi (Korejskou republiku), která přistoupila k úmluvě z roku 1980 po přijetí návrhů z roku 2011.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Kromě obecného cíle, jímž je rozvoj justiční spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem podle článku 81 SFEU, tento návrh souvisí s cílem zakotveným v článku 3 Smlouvy o Evropské unii chránit práva dítěte. Systém Haagské úmluvy z roku 1980 má chránit děti před škodlivými účinky únosu dítěte jeho rodičem a zajistit, aby dítě mohlo udržovat styk s oběma rodiči, například zajištěním účinného výkonu práva na osobní styk.

Návrh je rovněž v souladu s prosazováním využívání mediace při řešení přeshraničních rodinných sporů. Směrnice o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech[4] se mimo jiné použije na rodinné právo v rámci společného evropského soudního prostoru. Haagská úmluva z roku 1980 rovněž podporuje smírné řešení rodinných sporů. Jeden z pokynů pro správnou praxi na základě Haagské úmluvy z roku 1980 vydaný Haagskou konferencí mezinárodního práva soukromého je věnován využívání mediace pro řešení mezinárodních rodinných sporů týkajících se dětí v případech spadajících do oblasti působnosti úmluvy. Z podnětu Evropské komise byly tyto pokyny vypracované v angličtině a francouzštině přeloženy do všech jazyků EU, jakož i do arabštiny, s cílem podpořit dialog se státy, které úmluvu dosud neratifikovaly, a pomoci nalézt konkrétní způsoby, jak řešit problémy související s mezinárodními únosy dětí s uvedenými zeměmi[5].

---

2 COM(2011) 904, 908, 909, 911, 912, 915, 916, 917 ze dne 21.12.2011.

3 ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/1023 ze dne 15. června 2015; ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/1024 ze dne 15. června 2015; ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/2354 ze dne 10. prosince 2015; ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/2355 ze dne 10. prosince 2015; ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/2356 ze dne 10. prosince 2015; ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/2357 ze dne 10. prosince 2015; ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/2358 ze dne 10. prosince 2015. Rozhodnutí týkající se Gabonu je dočasně pozastaveno, dokud Gabon nejmenuje ústřední orgán, který má být určen podle článku 6 úmluvy.

4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 136, 24.5.2008, s. 3).

5 https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Vzhledem k tomu, že se rozhodnutí týká mezinárodní dohody, je platným právním základem článek 218 Smlouvy o fungování Evropské unie ve spojení s čl. 81 odst. 3. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Spojené království a Irsko jsou vázány nařízením (ES) č. 2201/2003, a proto se účastní přijímání a používání tohoto rozhodnutí.

V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

• Subsidiarita

Tato iniciativa spadá do výlučné pravomoci EU podle čl. 3 odst. 2 SFEU, jak potvrdil posudek 1/13 Soudního dvora Evropské unie. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

• Proporcionalita

Tento návrh je vypracován po vzoru již přijatých rozhodnutí Rady týkajících se téže věci a nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cíle, kterým je jednotný postup EU ve věci mezinárodních únosů dětí, tím, že zajistí, aby všechny členské státy EU přijaly přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě z roku 1980 ve stanovené lhůtě.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

• Konzultace se zúčastněnými stranami

Aby EU mohla učinit informované rozhodnutí, zda přijmout či nepřijmout přistoupení dané třetí země k úmluvě z roku 1980, je nezbytné, aby provedla vhodné přípravné práce.

Během jednání odborníků dne 20. ledna 2015 se Komise a členské státy EU dohodly na souboru kritérií pro posouzení situace v třetí zemi. Dotazník stanoví orientační seznam kritérií s cílem napomoci při hodnocení třetí země, která přistoupila k úmluvě. Konzultace, které proběhly s členskými státy, a jednání na zasedání odborníků dne 15. ledna 2016 ukázaly, že v této fázi neexistují žádné námitky ze strany členských států k přijetí přistoupení Korejské republiky k úmluvě z roku 1980.

• Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Příslušné informace týkající se úrovně provádění úmluvy v Koreji byly shromážděny prostřednictvím různých zdrojů. Za prvé, informace byly získány prostřednictvím delegace EU v Korejské republice, zejména s ohledem na přijímání prováděcích předpisů, existenci koncentrované příslušnosti pro řešení případů únosů a možnost přístupu k právní pomoci pro cizince. Výsledky šetření jsou uspokojivé, a i když existují určité obavy týkající se stále ještě nízké úrovně znalostí právních odborníků, pokud jde o úmluvu, a neexistence zvláštních donucovacích opatření, nejsou takového rozsahu, aby přijetí přistoupení Korejské republiky bránily.

Dále členské státy shromáždily informace o situaci v Korejské republice a výsledek byl projednán na jednání odborníků, které se konalo 15. ledna 2016.

Další informace pocházely od Stálého výboru Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Korejská republika vyplnila standardní dotazník pro nově přistupující státy a vypracovala profil země[6]. Korejská republika dále určila dva soudce do mezinárodní haagské sítě soudců. A konečně soudci z Korejské republiky, kteří byli v minulosti přiděleni Stálému výboru (přidělení vždy na jeden rok), po návratu významně přispívali k provádění úmluvy z roku 1980.

- **Posouzení dopadů**

Tento návrh nemá žádné významné hospodářské, sociální nebo environmentální dopady, které by vyžadovaly posouzení dopadů v rámci oblasti působnosti pokynů Evropské komise pro zlepšování právní úpravy. Podobně jako v případě sedmi rozhodnutí Rady, která již byla přijata v roce 2015 a která se týkají přijetí přistoupení některých třetích států k Haagské úmluvě z roku 1980, není posouzení dopadů tohoto návrhu vzhledem k povaze tohoto legislativního aktu nutné. Ve skutečnosti neexistují žádné jiné možnosti než rozhodnutí Rady o přijetí přistoupení třetího státu k úmluvě z roku 1980.

Nicméně konkrétní posouzení situace Korejské republiky za účelem ověření, zda je způsobilá provést úmluvu z roku 1980 uspokojivým způsobem, provedla Komise a členské státy postupem popsaným výše.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Jelikož se návrh týká pouze oprávnění členských států přijmout přistoupení Korejské republiky k úmluvě z roku 1980, je monitorování jeho provádění omezeno na to, jak členské státy dodržují znění prohlášení a lhůtu pro jeho uložení a uvědomění Komise o jeho uložení, jak je stanoveno v rozhodnutí Rady.

[6] Oba jsou k dispozici na internetových stránkách Haagské konference o mezinárodním právu soukromém.

2016/0173 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se některé členské státy opravňují, aby v zájmu Evropské unie přijaly přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí z roku 1980

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 81 odst. 3 ve spojení s článkem 218 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu[7],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská unie si za jeden ze svých cílů stanovila podporu ochrany práv dítěte, jak je uvedeno v článku 3 Smlouvy o Evropské unii. Opatření na ochranu dětí proti protiprávnímu přemístění nebo zadržení jsou nedílnou součástí této politiky.

(2) Unie přijala nařízení Rady (ES) č. 2201/2003[8] (dále jen „nařízení Brusel IIa“), jehož cílem je chránit děti před škodlivými účinky jejich protiprávního přemístění či zadržení a zavést postupy, aby byl zajištěn jejich bezodkladný návrat do státu jejich obvyklého bydliště, jakož i zajistit ochranu práv na osobní styk s dítětem a práva péče o dítě.

(3) Nařízení (ES) č. 2201/2003 doplňuje a posiluje Haagskou úmluvu ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (dále jen „Haagská úmluva z roku 1980“), která na mezinárodní úrovni stanoví systém závazků a spolupráce mezi smluvními státy a mezi ústředními orgány s cílem zajistit bezodkladný návrat protiprávně přemístěných nebo zadržovaných dětí.

(4) Všechny členské státy Unie jsou smluvními stranami Haagské úmluvy z roku 1980.

(5) Unie vyzývá třetí státy, aby přistoupily k Haagské úmluvě z roku 1980, a podporuje její řádné provádění svou účastí, spolu s členskými státy, mimo jiné ve zvláštních komisích pravidelně organizovaných Haagskou konferencí o mezinárodním právu soukromém.

(6) Lze mít za to, že společný právní rámec uplatňovaný mezi členskými státy Unie a třetími státy může nabídnout nejlepší řešení citlivých případů mezinárodních únosů dětí.

---

[7] Úř. věst. C , , s. .

[8] Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

(7) Haagská úmluva z roku 1980 uvádí, že se uplatňuje ve vztazích mezi přistupujícím státem a těmi smluvními státy, které prohlásí, že s přistoupením souhlasí.

(8) Haagská úmluva z roku 1980 neumožňuje organizacím pro regionální hospodářskou integraci, jako je Unie, stát se její smluvní stranou. Unie proto nemůže k úmluvě přistoupit ani nemůže uložit prohlášení o přijetí přistupujícího státu.

(9) V souladu s posudkem 1/13 Soudního dvora Evropské unie spadají prohlášení o přijetí v rámci Haagské úmluvy z roku 1980 do výlučné vnější pravomoci Unie.

(10) Korejská republika uložila dokument o přistoupení k Haagské úmluvě z roku 1980 dne 13. prosince 2012. Uvedená úmluva vstoupila pro Korejskou republiku v platnost dne 1. března 2013.

(11) Několik členských států již přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě z roku 1980 přijalo. Posouzení situace v Korejské republice vedlo k závěru, že členské státy, které přistoupení Korejské republiky dosud nepřijaly, jsou s to přijmout v zájmu Unie přistoupení Korejské republiky v souladu s podmínkami Haagské úmluvy z roku 1980.

(12) Členské státy, které přistoupení Korejské republiky dosud nepřijaly, by proto měly být oprávněny tak v zájmu Unie učinit a uložit svá prohlášení o přijetí přistoupení Korejské republiky za podmínek stanovených v tomto rozhodnutí. Česká republika, Irsko a Litevská republika, které již přijaly přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě z roku 1980, by neměly uložit nová prohlášení o přijetí, protože stávající prohlášení zůstávají podle mezinárodního práva veřejného platná.

(13) Spojené království a Irsko jsou vázány nařízením (ES) č. 2201/2003, a proto se účastní přijímání a používání tohoto rozhodnutí.

(14) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Členské státy, které tak dosud neučinily, jsou oprávněny přijmout v zájmu Unie přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (dále jen „Haagská úmluva z roku 1980“).

2. Členské státy uvedené v odstavci 1 uloží do ...* prohlášení o tom, že v zájmu Unie přijímají přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě z roku 1980, a to v tomto znění:

*„[Plný název ČLENSKÉHO STÁTU] prohlašuje, že v souladu s rozhodnutím Rady (EU) 2016/...** přijímá přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí.“*

3. Každý členský stát uvědomí Radu a Komisi o uložení svého prohlášení a sdělí Komisi znění tohoto prohlášení do dvou měsíců od jeho uložení.

Článek 2

Členské státy, které uložily svá prohlášení o přijetí přistoupení Korejské republiky k Haagské úmluvě z roku 1980 před datem přijetí tohoto rozhodnutí, neučiní žádná nová prohlášení.

Článek 3

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno všem členským státům s výjimkou České republiky, Irska a Litevské republiky.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/přesedkyně